

נר מנחם הגות לפרשת השבוע

לע"נ ר' מנחם ב"ר יששכר ומרת רחל ב"ר מנשה שרעבי ז"ל

הרהורים לפרשת עקב תש"פ | מאת הרב מנחם יעקבזון ראש הישיבה

ארץ אשר עיני ה' אלקיך בה

נכון שהמצב לא מזהיר, מספר החולים עולה בהתמדה, ולצערנו הרבה אסונות פקדו גם את יושבי ארץ הקודש, הרבה נפטרים מהם גם לא מעט צעירים, כבר עברנו את החמש מאות והגרף נוטה כלפי מעלה (ולא משנה האם זה נכון שבהרבה מקרי של מוות כותבים גם קורונה, כי באמת הרבה חולי סרטן וחולים אחרים נפקדו מהמחלקות באמצע מלחמת החיים ולא יכלו לנגיף שהכריע אותם...). **ובכל זאת אנחנו במצב טוב יחסית**, כי בגרמניה המתקדמת שנחשבת מהמצליחות במלחמה נגד הנגיף – מתו קרוב ל 10.000 מתוך 200.000 חולים שזה כ-5% ואצלנו הממוצע עומד על כ-0.7% מהחולים.

אז קודם כל בלי שאננות אבל עם אופטימיות, ועם הבנה למה נאמר בפרשת השבוע **'ארץ אשר עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה עד אחרית שנה'** – ובשפה שלנו 'ארץ ההשגחה'!

זה לא תמיד להיות תחת השגחה מיוחדת, זה מחייב, לפעמים זה מחמיר את ההתייחסות ואת הענישה, אבל זה יחס אלוקי אישי, זה אבא שמשגיח מן החלונות ומציץ מן החרכים **'ואפילו בהסתרה שבתוך הסתרה נמצא אתך ה' יתברך...'**

גשמים ושפע

ועכשיו, ונקוה גם הלאה, זה לא רק יחס - זה גם רחמים, זה גם צמצום יחסי של השפעת הנגיף הזורע מות ומהומה בכל העולם.

ואם נעיין בפרשת השבוע ונראה את הפרשה השניה של קריאת שמע אותה אנו קוראים פעמיים ביום לפחות, נוכל להתעודד שגשמי הברכה שהורעפו עלינו השנה ומילאו את המאגרים – הינם קיום של יונתני גשמיכם בעיתם ונתנה הארץ יבולה' וההיפך ממה שנאמר שם 'ועצר את השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תיתן את יבולה'.

אולי באמת ניתן לומר שהעוון החמור של עבודה זרה כפשוטה האמור בהתניה של פרשת 'והיה אם שמוע' לא קיים בינינו אם כי עדיין הדרך רחוקה מקיום מלא של 'והיה אם שמוע תשמעו אל מצוותי'.

מה עוד אפשר לעשות?

הבה נעיין בפרשת השבוע: **והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמר ה' אלקיך לך את הברית ואת החסד...**

לדברי חכמינו השימוש בלשון 'עקב' שמשמעו 'בעקבות' – שימוש בלתי נפוץ בתורה – מורה גם בדרך רמז כי מדובר כאן על 'מצוות שהאדם דש בעקביו'.

לא מוסבר כאן מה הן המצוות הללו וחז"ל לא רומזים על כך – כי כפי הנראה זה אינדידואלי. הן יכולות להיות מצוות חמורות שיש המזלזלים בהן בחוסר שימת לב - כמו דיבור ושמיעת לשון הרע, זו יכולה להיות אי שמירה על העינים... ואצל אחרים דיבור בשעת התפילה או אי קיום של מצוות שהן פחות חמורות כמו קריאת 'שנים מקרא ואחד תרגום בשבת...' או נקיות ידים לתפילה.

מה המשותף לחמורות ולקלות? מקור הציווי!

כאשר האדם מזלזל במצוה שהיא קלה יחסית מצד עצמה – הוא מתעלם מגדולת המצווה. הוא מתייחס אל אפקט ההשפעה שיש למצווה עליו, הוא עוסק בבנין אישיותו ובמובן מסויים הוא 'עובד את עצמו'. אם הוא מתייחס למצוות ולאיסורי תורה כפקודה אלוקית – זה לא משנה כל כך מה חמור ומה קל, זו הפרת פקודה!

לכן התחזקות בשמירתן של אלו שאנחנו באופן אישי קצת מזלזלים בהן או מעגלים פינות, יש לה משמעות מיוחדת של הכרה בהיותנו עבדי ה', אנחנו ממשיכים בכך את דרך החיים של אבות האומה ובזה זוכים לברית ולחסד אשר הובטחו להם 'והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמר ה' אלקיך לך את הברית ואת החסד אשר נשבע לאבותיך'. חיזוק במצוות שאדם דש בעקביו – זו עבודת לה'.

ועצה למצבנו הכלכלי!

גם אחרי גשמי הנדבה שהורעפו אל חשבונות הבנקים של אזרחי ישראל בימים אלו, ולא משנה מה הסיבה – משמח שבודאי זה יקל על משפחות רבות – עם זאת עדיין המצב הכלכלי הוא בכי רע... עצמאים רבים איבדו ממש את פרנסתם או נאבקים על קיומה, שכירים רבים לא הוחזרו לעבודה, ובנוסף – הרי את 'גשמי הברכה' הללו מישוהו יצטרך לשלם ועם כל הגרעון התקציבי שלנו (ושל ארה"ב...) העתיד לוטה בערפל של דאגה.

גם בנושא זה מורה לנו פרשתנו עצה טובה. מלבד שגם זה כלול בהבטחה למי שיתחזק במצוות שהאדם דש בעקביו - השבוע נקרא את המצוה של ברכת המזון. ברכה לאחר המזון (ובעיקר על סעודת פת) הינה הברכה היחידה שחיובה הוא מדאורייתא, משקלה הוא כמו תקיעת שופר והנחת תפילין!

אפשר גם את המצוה הזו לדוש בעקב או בלשון, למלמל בלי שימת לב ולא לזכור שבעצם זו דרישה מינימלית – לומר תודה רבה אחרי שמקבלים מבורא עולם אוכל... פרנסה (ו'ארץ טובה ורחבה...')

וחוץ מהחובה האנושית המוסרית, וחוץ מהחובה התורתית – זו גם סגולה טובה לפרנסה וכל דבר טוב בחיים!

גדולי ישראל דיברו על כך רבות, רבנו הרב שך זכר צדיק וקדוש לברכה, היה ממליץ בכל קושי לקבל את העצה לברך ברכת המזון מתוך סידור או ברכון, (וטיפ אישי: אפשר 'לחלום' ולהסיח דעת גם ליד סידור – העיקר זה להצליח לרכז את המחשבה בתודה שאנו חייבים ולכוון היטב לפחות בחלק נכבד מברכת המזון).

ולחזק תמיד תמיד את רגשות הכרת הטוב לבורא עולם, שזן אותנו בחן בחסד וברחמים, ועם כל הקשיים אנחנו עדיין בחיי רווחה – כה יתן ה' וכה יוסיף וישמור על כל עמו ישראל מכל פגע ונגע.

תאריך: 16/10/16

לתגובות: פקס 039601961 nhrh999@gmail.com

ישיבת מאור יצחק מושב חמד